

IN MEMORIAM VAN PATER WIM GIESEN SVD

Helden-Panningen 17.10.1927

Teteringen 11.10.2023

Wim wordt geboren op 17 oktober 1927 in Helden (L), als derde zoon van Leonardus Giesen en Hubertina Mingers. Verder zijn er nog een zus en drie broers. Als Wim 6 jaar oud is verhuist de familie naar Sterksel. Hij wordt geraakt door de film “Ria Rago, heldin van het Ndona dal”, een missiefilm uit Flores, Indonesië, die in die tijd veel jongens inspireerde om Missionaris te worden. Wim is er een van. Hij wil in 1940 naar het Missiehuis in Uden, maar dat is dan door de Luftwaffe bezet. Via het klooster van de Blauwe Zusters SSpS komt hij terecht in Veghel, waar in een oude verlaten fabriek “De Blauwe Kei”, de nodige voorzieningen zijn aangebracht. Het waren barre tijden: eenmaal in de week douchen, karige maaltijden, veel en stil gebed, lessen op drie verschillende plaatsen. Maar Wim zet door.

In 1946 gaat hij naar Helvoirt voor noviciaat en filosofie, waarna Teteringen volgt voor de theologie. Alle lessen in het Latijn gegeven, vaak nog uit oude handboeken. Verfrissend voor Wim zijn ‘volkerenkunden’ en ‘psychologie’. In zijn vrije tijd is hij graag te vinden in de donkere kamer, want fotograferen is zijn hobby. Dat Wim een goed stel hersens heeft blijkt wel uit het feit, dat hij de ‘Thomaslezing’ mag houden. Op zaterdag 10 augustus 1952 wordt Wim met 10 klasgenoten tot priester gewijd door Mgr. Willem van Bekkum uit Flores. Zijn moeder, zus en drie broers zijn er bij aanwezig. Vader is twee jaar eerder gestorven. Wim had graag naar Indonesië gegaan, maar dat lukt niet vanwege politieke omstandigheden. Brazilië wordt het! September 1954 komt Wim in Brazilië aan. Hij vertrekt uit Nederland met ‘t idee in zijn hoofd: ‘Hier kom ik nooit meer terug’. Eerst 8 maanden studie om het land en de taal te leren kennen om dan vervolgens aan het werk te gaan. Hij komt terecht in de plaats Registro, een stad met een Japanse kolonie van 35.000 personen en een jaar later naar Assai met nog meer Japanners. Uiteindelijk komt zijn werk te liggen in Guarapuava. Ze zijn er met vier priesters, twee voor de stad en twee voor meer dan 100 buitenposten. Een groot gebied met enorme houtzagerijen. Wim bezoekt elke post eens in de drie maanden.

aangekomen ‘s avonds, dan het rozenhoedje bidden en biecht horen. De volgende dag wordt de houtzagerij stil gelegd en gaat iedereen naar de mis. Daarna eten, dutje doen en naar de volgende statie. Wim is dan nog de traditionele missionaris. Iedereen moest zelf alles oplossen,

ook kwesties van moraal en theologie. Op zijn vraag hoe dat moest, zei een oudere medebroeder: “bij zulke problemen bid ik eerst, denk goed na en vraag me af, wat de Paus in mijn plaats zou beslissen en dat doe ik dan ook”.

In 1962 volgt Wim de eerste ‘Refresher Course’ in Nemi en maakt daar het begin mee van het Tweede Vaticaans Concilie. Die cursus spreekt hem enorm aan. Medebroeders ontmoeten uit de hele wereld doet hem goed. De kennismaking met de nieuwe liturgie en catechese is een verrijking, evenals een gezonde ‘spiritualiteit’ in plaats van devotie. Verrijkt gaat hij terug naar Brazilië. Hij hoopt op een pastorale benoeming maar hij wordt econoom in het kleinseminarie van Ponta Grossa. Vier jaar later krijgt hij een parochie in het binnenland, hij wordt pastoor in Agudos do Sul, een klein dorp met veel keuterboeren. Door zijn agrarische kennis kan hij naast pastorale adviezen ook tuibouwadviezen geven. Zo stimuleert hij bv boeren om van tabak over te gaan naar fruitbomen, betere zaden te kopen, grondonderzoek te doen en een boerenbond op te richten. En het verlopen dorp Agudos komt door de aanplant van 20.000 fruitbomen, vooral pruimen en perziken tot bloei. Wekelijks rijden drie grote vrachtwagens met vruchten naar Rio de Janeiro.

In 1972 krijgt hij van de bisschop opdracht een ‘plattelandspastoraal’ te organiseren in de staat Parana (3 x Nederland). Daarvoor moet hij veel op reis. Weer een hele andere manier van missionaris zijn. Zes jaar later wordt hij pastoor in de stad Guarapuava. Dat duurt maar 4 jaar tot hij in 1984 wordt benoemd tot vicaris van de bisschop, wat hij vijf jaar doet tot de bisschop met emeritaat gaat. In 1987 wordt hij pastoor in de stad Sao José dos Pinhais. Catechese heeft zijn bijzondere aandacht. Hij droomt ervan een Catechetisch Instituut op te richten, maar dat blijkt onmogelijk te zijn. Zijn ideaal is om heel de mens te laten groeien, zowel op geestelijk als materieel gebied.

In een brief aan de leden van het Parochieel Missie Centrum van Sterksel, waar hij al die jaren goede relaties mee onderhoudt, schrijft Wim: ‘Een van de mooie kanten en hoopgevende punten in de Rooms-katholieke Kerk in Brazilië zijn de Basisgemeenschappen, die op hun beurt weer bestaan uit verschillende Bijbelgroepen. Deze komen regelmatig bij elkaar en vanuit hun overdenking van een passage uit de Bijbel wordt samen overlegd wat die voor hun gewone leven betekent. Zo heeft men ook zorg voor elkaar. Zowel zijn 25-jarig priesterjubileum in 1977 als zijn zilveren en 40-jarig priesterjubileum in 1992 worden in Sterksel gevierd, wat later nog gevolgd wordt door zijn 65-jarig jubileum en tevens zijn 90ste verjaardag. Wat een mooie verbinding tussen Sterksel en Brazilië. En dat, terwijl alle “Giesens” al jaren weg zijn uit Sterksel. Wim ‘woont’ er al die jaren in de harten en handen van de mensen.

Wim leeft niet in weelde. In mei 2012 schrijft hij aan zijn Sterkselse vrienden: “Mijn parochie is een arme parochie in een stad zo groot als Eindhoven. Zoals alle grote steden in Brazilië is ook Sao José dos Pinhais in de deelstaat Paraná zeer snel gegroeid. Bewoners verlaten massaal het platteland en trekken naar de steden. In de hoop op een beter leven en inkomen. Maar velen komen van de regen in de drup. Geen werk, geen fatsoenlijke huisvesting. Zo komen velen terecht in de sloppenwijken. Maar ondanks de ellende geeft het geloof hen houvast. Mensen komen samen om te bidden, te lezen in de bijbel en elkaar te steunen tijdens moeilijkheden. Ook degenen die dáár zelf niet komen, maken gebruik van de gaarkeukens van de parochie”.

Met Kerstmis 2015, neemt Wim afscheid van Brazilië. Op 10 juni 2016 landt zijn KLM vlucht op Schiphol. Hij stapt uit en is terug, terug in Nederland, terug van weggeweest, van lang

weggeweest. Vanaf augustus 1954 tot juni 2016 is hij volop werkzaam in de kerk van Brazilië!! Dat zijn uitgerekend 62 jaar.

“De jaren gingen en nieuwe jaren kwamen, mooie jaren, rijke jaren en je wordt ouder en kijkt terug. Het werk wordt moeilijker, je kunt niet meer zo goed en ik geef gelijk aan Prediker die zegt: ‘Alles in dit leven heeft tijd’. Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan.

Toen hij enkele jaren geleden zijn 70 jarig priesterjubileum vierde, kon ik tot hem zeggen: ‘Toen je in 1954 naar Brazilië vertrok was dat niet zo’n groot offer. Je was jong, je wilde aan de slag, had er zin in, je zaaide overvloedig.

Maar toen je na 62 jaar in 2016 terug kwam was dat totaal anders. Hierheen komen en letterlijk en figuurlijk alles achterlaten is een vorm van sterven, van afzien, van kenosis. Wat dan nog versterkt wordt door het feit, dat je gezondheid zo fragiel is geworden en je afhankelijk bent van anderen’.

Na een val twee jaar geleden verbleef Wim enige tijd in een revalidatiecentrum in de hoop terug te kunnen naar zijn kamer in het Missiehuis. Maar dat blijkt onmogelijk. Hij heeft meer zorg nodig dan we hem hier kunnen geven. Zo krijgt hij een kamer in gebouw A op de benedenverdieping van Park Zuiderhout. Voor hem is het heel zwaar, dat hij niet tussen de medebroeders kan wonen. Dus komen de medebroeders naar hem toe. Elke dag wordt hij door een van ons mee naar buiten genomen, als het weer het toelaat. Een ander bezoekt hem regelmatig, weer anderen brengen hem naar de vieringen in de kapel of brengen hem de communie op zijn kamer en weer een ander haalt hem naar de koffiekamer voor de recreatie. Dat stelt hij zeer op prijs. Moeilijk is het om hem te verstaan. Hij heeft op zich al een zachte stem en naarmate hij zich niet goed voelt, wordt zijn stem nog zwakker.

De laatste week gaat hij zienderogen achteruit. Als hij daarbij nog een blaasontsteking krijgt, zien we hem duidelijk minder worden. Als de medicatie niet aanslaat, besluit de dokter in samenspraak met ondergetekende over te gaan tot een zo groot mogelijk comfort, waarbij de medicatie wordt stopgezet. Op zaterdag 7 oktober ontvangt Wim het sacrament van de zieken. Onverwacht is hij op dat moment weer bij bewustzijn. Tien medebroeders zijn op zijn kamer aanwezig en vieren dit speciale moment mee. De dagen daarna staat zijn deur open en lopen medebroeders bij hem binnen, om bij hem te waken, te bidden, te zingen en stil te zijn. Vier dagen later, op woensdag 11 oktober om 05.00 uur in de morgen slaapt hij rustig in. Op Donderdag 19 oktober is hij begraven op het kerkhof van ons huis in Teteringen.

Wie was Wim? We zouden het de duizenden Brazilianen moeten vragen, die hem van nabij gekend hebben. Wim heeft zeker een grote ontwikkeling doorgemaakt. Eerst als rondtrekkende missionaris met 100 bijstaties. Later, na zijn Nemi-cursus komen, vooral liturgie, catechese en agrarische thema’s op zijn kalender te staan. Wim is leergierig en probeert bij de tijd te blijven.

Wij kennen hem hier als een rustige medebroeder en heeft zeker niet het hoogste woord, wel altijd vriendelijk. Wim houdt er van gezellig bij te zitten. Hij is erg gehecht aan zijn rozenkrans en probeert ook zo lang mogelijk te blijven lezen. Hij is een van de missionarissen geweest, die het langst ver weg is geweest: 62 jaar! Dan is terugkomen: in een vreemd land komen.

Moge hij nu ‘eindelijk thuis’ zijn.

Teteringen 11 oktober 2023

Kees Maas, preses